

PODACI O PROJEKTU

Bosna i Hercegovina Decembar 2021. godine

PODRŠKA OSOBAMA SA MENTALNOZDRAVSTVENIM SMETNJAMA

BOLJI KVALITET USLUGA I PROGRAMI SMANJENJA STIGME U ZAJEDNICI

Fokus projekta je na uslugama zaštite mentalnog zdravlja koje se pružaju u zajednici, povećanje obima i kvaliteta ovih usluga, te akreditiranje centara za mentalno zdravlje u zajednici za pružanje standardizirane i kvalitetne njege. Profesionalci u mentalnom zdravlju su podržani u razvoju svojih vještine i znanja, naročito u oblasti okupacione i radne terapije, psihoterapije, preventivnog rada u zajednici, kriznih intervencija, te rada sa porodicama, djecom i adolescentima.

Projekat mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini (BiH) podržava reformu sistema zaštite mentalnog zdravlja u zemlji kako bi se poboljšala situacija osoba sa mentalnozdravstvenim problemima, te onih kod kojih postoji rizik od razvoja ovih smetnji. Projekat je usmjeren na povećanje socijalne inkluzije i kvaliteta života osoba sa mentalnozdravstvenim problemima, povećanje dostupnosti i kvalitete njege koja im je potrebna te smanjenje rizika za razvoj mentalnozdravstvenih poremećaja među stanovništvom BiH.

U BiH je opterećenost mentalnozdravstvenim problemima značajna, prvenstveno zbog još uvijek prisutnih psiholoških ožiljaka ratnih iskustava, socijalne deprivacije i teške ekonomske situacije. Kao odgovor na ovaj problem, zdravstveni autoriteti u BiH su pokrenuli reformu sistema zaštite mentalnog zdravlja u zemlji, koja se fokusira na decentralizaciju sistema i razvoj usluga na nivou primarne zdravstvene zaštite tj. u zajednici. Danas u zemlji postoji mreža od 72 centra za mentalno zdravlje u zajednici. Ovi centri imaju multidisciplinarnu timove koji pružaju usluge svom stanovništvu u BiH. Međutim, još uvijek postoje određeni nedostaci u sistemu pružanja usluga koje je potrebno prevazići kako bi se na održiv i efektivan način odgovorilo na potrebe osoba sa mentalnozdravstvenim problemima.

Projekat osigurava da osobe sa mentalnozdravstvenim poremećajima i oni sa rizikom za razvoj ovih poremećaja imaju pristup nizu kvalitetnih i inovativnih usluga koje su u skladu sa njihovim potrebama. Kako bi se smanjila diskriminacija osoba sa mentalnozdravstvenim problemima i podiglo poštovanje njihovih ljudskih prava, projekat blisko surađuje sa različitim udruženjima koja okupljaju korisnike usluga za zaštitu mentalnog zdravlja u organiziranju aktivnosti socijalne inkluzije i razvoju programa promocije mentalnog zdravlja u zajednici. Takođe se razvijaju programi za prekvalifikaciju i zapošljavanje osoba sa mentalnozdravstvenim poremećajima, kao što su različiti modeli socijalnog poduzetništva.

Preko 700 profesionalaca u mentalnom zdravlju uključeno je u projekat. Podrška je pružena i korisničkim udruženjima i grupama za samopomoć, koji djeluju u 28 zajednica. Krajnje korisnike projekta čini oko 60.000 osoba sa mentalnozdravstvenim problemima i njihovih porodica, te oko 30.000 osoba koje su pod rizikom od razvoja mentalnozdravstvenih problema, a koji uglavnom pripadaju socijalno isključenim grupama stanovništva.

KONTINUIRANA PODRŠKA I NAPREDAK U ZAŠTITI MENTALNOG ZDRAVLJA U BIH

Švicarska vlada od 2009. godine podržava reformu zaštite mentalnog zdravlja u BiH, gdje su značajni rezultati postignuti kroz različite intervencije.

Javne politike i regulatorni okvir za zaštitu mentalnog zdravlja u BiH usklađeni su sa evropskim standardima, a uspostavljen je i sistem za praćenje mentalnog zdravlja stanovništva. U oba entiteta, izmijenjen je i usvojen zakonski okvir za zaštitu ljudskih prava osoba sa mentalnozdravstvenim problemima, što omogućava praćenje mogućih kršenja ljudskih prava u ustanovama za zaštitu mentalnog zdravlja. Razvijeni su i standardi pružanja usluga zaštite mentalnog zdravlja.

U centrima za mentalno zdravlje u zajednici poboljšan je kvalitet usluga koje se pružaju, a stopa upućivanja pacijenata na bolničko liječenje je smanjena za 30%. Više od 2.700 pacijenata sa teškim mentalnozdravstvenim poremećajima uključeno je u koordiniranu brigu, novi pristup u pružanju usluga, i 69% ovih pacijenata se uspješno oporavlja i ima bolji kvalitet života. Preko 2.500 osoba koje imaju rizik za razvoj mentalnozdravstvenih problema uključeno je u preventivne programe, dok su 463 osobe sa mentalnozdravstvenim problemima uključene u programe socijalne inkluzije u njihovim zajednicama.

SAŽETAK PROJEKTA

NAZIV:
Projekat mentalnog zdravlja u BiH

DOMENA:
Zdravlje

TEMA:
Zdravlje

ZEMLJA / REGIJA:
Bosna i Hercegovina

PARTNERI:
Ministarstvo civilnih poslova BiH
Federalno ministarstvo zdravstva
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske
Odjel za zdravstvo i druge usluge Vlade Brčko distrikta
Zavod/institut za javno zdravstvo (FBiH i RS)
Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu (FBiH i RS)
Profesionalna udruženja medicinskih sestara, psihijatarata, psihologa, i socijalnih radnika
Udruženja korisnika usluga mentalnog zdravlja

PARTNER ZA IMPLEMENTACIJU:
Institut za populaciju i razvoj, BiH

POLAZNA TAČKA / POLAZNI PROBLEM:
U BiH osobe sa mentalnozdravstvenim problemima pripadaju ranjivoj grupi stanovništva, koja je u krajnje nepovoljnom položaju, te često izložena diskriminaciji i socijalnom isključivanju. Obim njege dostupan osobama sa mentalnozdravstvenim smetnjama je ograničen. Potrebna je kontinuirana i ciljana edukacija profesionalaca u mentalnom zdravlju, pružanje usluga zaštite mentalnog zdravlja van zdravstvenih ustanova, odnosno u samoj zajednici, te programi socijalne inkluzije u zajednici.

CILJ PROJEKTA:
Jačanje usluga zaštite mentalnog zdravlja u zajednici, te poboljšanje obima i kvaliteta tih usluga. Edukacija profesionalaca u mentalnom zdravlju za pružanje novih i efikasnih modela njege za pojedince i porodice. Podrška zdravstvenim autoritetima u unapređenju upravljanja sistemom zaštite mentalnog zdravlja. Razvoj i implementacija programa socijalne inkluzije i smanjenja stigme u zajednici.

CILJNA GRUPA:
700 profesionalaca u mentalnom zdravlju iz 72 centra za mentalno zdravlje u zajednici; udruženja i grupe za samopomoć korisnika usluga zaštite mentalnog zdravlja u 28 općina; zdravstveni autoriteti i institucije zadužene za mentalno zdravlje; 60.000 osoba sa mentalnozdravstvenim smetnjama i njihove porodice, oko 30.000 osoba koje su u riziku od mentalnozdravstvenih problema.

BUDŽET:
15,3 miliona CHF

TRAJANJE:
05.06.2009. – 28.02.2023. (kraj projekta)

DODATNE INFORMACIJE I KONTAKT PODACI

Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC)
Cooperation with Eastern Europe,
Western Balkans Division
Freiburgstrasse 130, 3003 Bern
Tel. +41 (0)58 462 22 12
E-Mail: deza-oza@eda.admin.ch
www.sdc.admin.ch

Ambasada Švicarske u Bosni i Hercegovini
Zmaja od Bosne 11, Zgrada RBBH, objekat B
BiH-71000 Sarajevo
Tel. +387 33 27 58 50, +387 33 25 40 30
Fax +387 33 57 01 20
E-Mail: sar.vertretung@eda.admin.ch
www.eda.admin.ch/bosnia-and-herzegovina